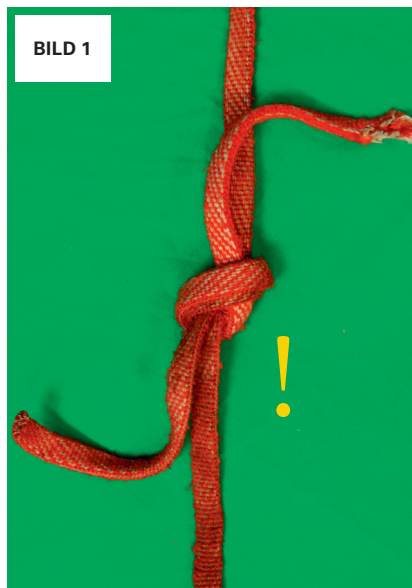

HUR HALA ÄR DINA SLINGOR?

Dynema/Spectras hala egenskaper diskuterades senast i Bergsport #140 (sid. 6). Vi har i Sverige en rapporterad incident på knuten dynemaslinga, som vid måttlig belastning började löpa i knuten. Genom mailutväxling med Beal har jag sedermera fått bättre förståelse för problematiken.

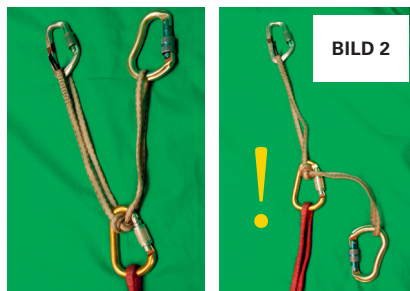

Då Beal har knutit slingor på Beal SD 150 (15 mm "Dynema" på lösmeter, 50% Dyneema och 50% nylon) med vattenknop, har alla slingor brustit i knuten vid belastningar över 20 kN (vattenknopen har alltså inte glidit).

Beal varnar dock för risken att knutar på detta material kan arbeta sig upp under transport. Tillverkaren varnar också för att knyta slingor av styckade sydda dynemaslingor (bild 1), då dessa är tillverkade av nästan enbart dynema-material, som är mycket halare än dyneema/nylon-blandningen. Min rekommendation är alltså att bara använda färdigsydda dynemaslingor.

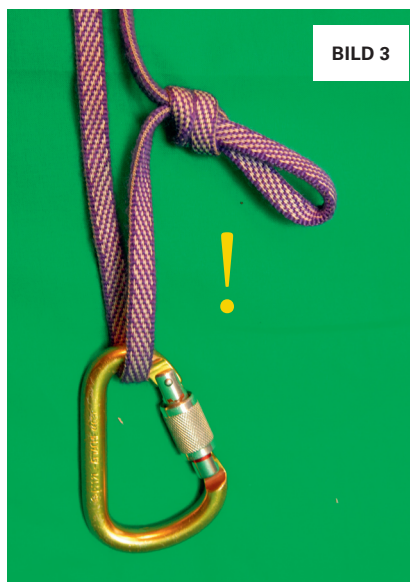
Men även sydda slingor i detta material kan kräva eftertanke. Det är svårt att veta hur knutar uppför sig med så låg friktion, och vi pratar nu inte om att skarva ihop slingor, utan om typiska situationer med sydd slinga i standplats. Här följer några varianter där det är värt att vara uppmärksam.

- Standplats sammanlänkad med 120 cm dynemaslinga, med "hundben" (överhandsknop) vid centralpunkten (bild 2). Om t.ex. en standplatssäkring brister och överhandsknopen i centralpunkten blir ut-

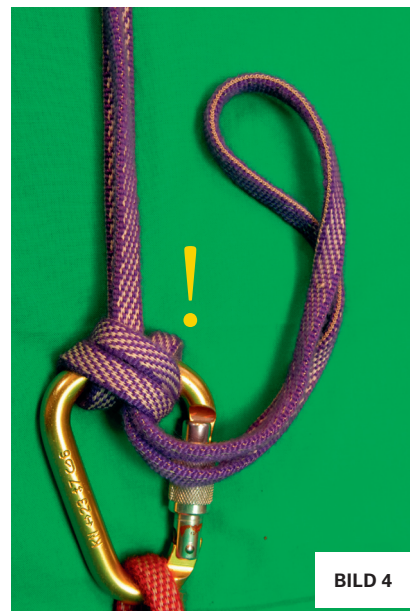

satt för belastning – vad händer? Då kan den hala egenskapen få knuten att förflytta sig en bit med resulterande lägre chockbelastning på den kvarvarande säkningen.

- En slinga i en standplats är kortad genom att slingan knutits av med överhandsknop (bild 3). Knuten kan här vandra eller gå upp helt, med konsekvensen att fallet riskerar bli längre och möjlig chockbelastning.

- Ett användbart sätt att koppla en slinga i en karbin är att slå en överhandsknop runt karbinen med hela slingan (alltså dubbelt, bild 4). Här litar vi alltså helt på friktionen, och med dynema riskerar knopen glida och faliera helt!

Tilläggs bör att i dessa scenarior skulle det dessutom kunna ske en värmeutveckling - hur stor denna kan bli och om dyneemaslingan skulle brännas av vet vi inte. Detta är ämne för framtida artikel.

Som "gammal räv" är min personliga rekommendation fortfarande: köp endast sydda dynemaslingor, om du inte vet säkert att du knyter bättre knutar än jag och har bättre koll på din utrustning än jag! Och skarva repsnöre för tex cordelette med trippel fiskarknop (bild 5)!

*A. Rafael Jensen
Auktoriserad instruktör och
medlem i säkerhetskommittén.*